

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PEDRO CRUZ VILLALÓN
prednesené 26. novembra 2013¹

Vec C-314/12

**UPC Telekabel Wien GmbH
proti
Constantin Film Verleih GmbH
Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Oberster Gerichtshof (Rakúsko)]

„Informačná spoločnosť — Práva duševného vlastníctva — Smernica 2001/29/ES — Článok 8 ods. 3 smernice 2001/29/ES — Článok 16 Charty základných práv — Opatrenia proti webovej stránke, ktorá vo veľkom rozsahu porušuje autorské právo — Súdny zákaz vydaný voči poskytovateľovi prístupu na internet, ktorý pôsobí ako sprostredkovateľ, pričom tretia strana využíva jeho služby na porušovanie autorského práva — Nariadenie zablokovania webovej stránky porušujúcej autorské práva“

1. Prejednávaná vec ponúka Súdnemu dvoru príležitosť rozvinúť judikatúru o ochrane autorského práva na internete.² Okrem obsahu a konania vedúceho k vydaniu súdneho zákazu podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29/ES³ ide o otázku, či vôbec možno vydať súdny zákaz voči poskytovateľovi služby prístupu na internet („internet service provider“; ďalej len „poskytovateľ“), ktorý sám nezabezpečuje prístup na internet pre prevádzkovateľa webovej stránky, ktorá vo veľkom rozsahu porušuje autorské právo, ale zabezpečuje prístup na internet len pre používateľov tejto webovej stránky.

I – Právny rámec

A – Právo Únie

2. Odôvodnenie 59 smernice 2001/29 znie:

„v digitálnom prostredí môžu byť služby sprostredkovateľov vo zvýšenej miere zneužívané tretími stranami na neoprávnené činnosti. V mnohých prípadoch sú práve sprostredkovatelia v najvýhodnejšej pozícii, aby takéto neoprávnené činnosti prevádzkali [ukončili – *neoficiálny preklad*]. Preto bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek iné dostupné sankcie a opravné prostriedky, nositelia práv musia mať možnosť požiadať o súdny príkaz na nápravu proti sprostredkovateľovi, ktorý vo svojej sieti realizuje porušenie práv chráneného diela alebo iného predmetu ochrany tretou stranou. Táto možnosť musí byť

1 — Jazyk prednesu: nemčina.

2 — Rozsudky zo 16. februára 2012, Sabam (C-360/10), a z 24. novembra 2011, Scarlet Extended (C-70/10, Zb. s. I-11959).

3 — Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, s. 10; Mím. vyd. 17/001, s. 230).

dostupná aj v prípadoch, keď konanie sprostredkovateľa je neprípustné podľa článku 5 [v prípadoch, keď sa na konanie sprostredkovateľa vzťahuje výnimka podľa článku 5 – *neoficiálny preklad*]. Podmienky a spôsoby uskutočnenia súdnych príkazov na nápravu sa ponechávajú na vnútroštátne zákony členských štátov.“

3. Článok 8 ods. 3 smernice 2001/29 znie:

„Členské štáty zabezpečia, aby nositelia práv mali možnosť žiadať o súdny zákaz proti sprostredkovateľom, ktorých služby využívajú tretie strany na porušovanie autorského práva alebo s ním súvisiaceho práva.“

4. Článok 15 smernice 2000/31/ES⁴ s názvom „Žiadna všeobecná povinnosť monitorovať“ stanovuje:

„1. Členské štáty neuložia poskytovateľom všeobecnú povinnosť pri poskytovaní služieb, na ktoré sa vzťahujú články 12, 13 a 14, aby monitorovali informácie, ktoré prenášajú alebo ktoré uložili, ani všeobecnú povinnosť aktívne zisťovať skutočnosti alebo okolnosti, ktoré by naznačovali, že ide o nezákonnú činnosť.

2. Členské štáty môžu ustanoviť povinnosť, aby poskytovatelia služieb informačnej spoločnosti informovali príslušné verejné orgány o údajných vykonávaných nezákonných činnostiach alebo o údajných nezákonných poskytovaných informáciách, alebo povinnosť oznamovať príslušným orgánom na ich žiadosť informácie, ktoré by im umožnili identifikáciu príjemcov ich služieb, s ktorými uzatvorili dohody o uložení informácií.“

5. Článok 3 smernice 2004/48⁵ stanovuje:

„1. Členské štáty stanovujú opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy potrebné na zabezpečenie vymožitelnosti práv duševného vlastníctva, ktorých sa týka táto smernica. Tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť spravodlivé a nestranné a nesmú byť zbytočne zložité alebo nákladné alebo mať za následok príliš dlhé lehoty alebo neoprávnené prieťahy.

2. Tieto opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť účinné, primerané a odradzujúce a musia sa uplatňovať takým spôsobom, aby sa predišlo vytváraniu prekážok zákonného obchodu a musia stanovovať záruky proti ich zneužívaniu.“

B – *Vnútroštátne právo*

6. Rakúsky Bundesgesetz über das Urheberrecht an Werken der Literatur und der Kunst und über verwandte Schutzrechte (spolkový zákon o autorskom práve k literárnym a umeleckým dielam a o právach súvisiacich s autorským právom, ďalej len „UrhG“)⁶ stanovuje v § 81 UrhG:

„1. Každý, koho výlučné právo vyplývajúce z tohto zákona bolo porušené alebo kto sa takého porušenia obáva, môže podať zdržovaciú žalobu. Žaloba sa môže taktiež podať proti vlastníčkovi podniku, pokiaľ k porušeniu došlo v rámci činnosti jeho podniku jedným z jeho zamestnancov alebo splnomocnencom alebo pokiaľ také porušenie hrozí; § 81 ods. 1a platí analogicky.

4 – Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, s. 1; Mím. vyd. 13/025, s. 399).

5 – Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 157, s. 45; Mím. vyd. 17/002, s. 32).

6 – BGBl. č. 111/1936.

1a) Keď ten, kto sa dopustil uvedeného porušenia alebo od koho také porušenie hrozí, na to využije služby sprostredkovateľa, možno podať zdržovaciú žalobu podľa odseku 1 aj proti sprostredkovateľovi. Keď v jeho prípade existujú podmienky na vylúčenie zodpovednosti podľa § 13 až § 17 ECG, žalobu proti nemu možno podať až po výzve, aby sa takéhoto konania zdržal.“

7. § 13 E-Commerce-Gesetz (zákon o elektronickom obchode; ďalej len „ECG“)⁷ upravuje vylúčenie zodpovednosti poskytovateľov služieb pri prenose. § 13 ods. 1 má toto znenie:

„Poskytovateľ služieb, ktorý v rámci komunikačnej siete uskutočňuje prenos informácií poskytnutých používateľom alebo sprostredkúva prístup do komunikačnej siete, nie je zodpovedný za prenášané informácie, pokiaľ

1. nedal podnet na začatie prenosu;
2. nevyberá príjemcu prenášaných informácií a
3. nevyberá ani nepozmeňuje informácie, ktoré sú predmetom prenosu.“

8. § 355 ods. 1 Exekutionsordnung (exekučný poriadok)⁸ znie:

„Exekúcia proti osobe, ktorej bola uložená povinnosť zdržať sa konania alebo strpieť konanie, sa uskutoční tak, že z dôvodu akéhokoľvek porušenia súd, ktorý exekúciu vykonáva, po nadobudnutí vykonateľnosti exekučného titulu v rámci povolenia exekúcie uloží na návrh pokutu. Z dôvodu každého ďalšieho porušenia je súd, ktorý exekúciu vykonáva, povinný uložiť na návrh ďalšiu pokutu alebo trest odňatia slobody až na celkové obdobie jedného roka. ...“

II – Skutkový stav a konanie vo veci samej

9. Webová stránka prevádzkovaná pod doménou kino.to umožňovala užívateľom vo veľkom rozsahu prístup k filmom chráneným autorským právom. Filmy sa pritom mohli buď pozerať cez tzv. streaming, alebo sa mohli stiahnuť. Prvý spôsob implikuje vytvorenie prechodnej rozmnoženiny na koncovom zariadení, druhý trvalú rozmnoženinu spravidla určenú na súkromné použitie.

10. Filmy, ktoré boli verejne sprístupnené na webovej stránke, patrili k dielam, ku ktorým prináležia práva žalobkyniam v konaní vo veci samej, spoločnostiam Constantin Film Verleih GmbH a Wega Filmproduktionsgesellschaft mbH (ďalej spolu len „žalobkyne“). Žalobkyne na to neudelili súhlas.

11. Spoločnosť UPC Telekabel Wien GmbH (ďalej len „žalovaná“) je veľký rakúsky poskytovateľ prístupu na internet. Medzi ňou a prevádzkovateľmi webovej stránky kino.to neexistuje nijaký právny vzťah a nedáva im k dispozícii ani prístup na internet, ani pamäťovú kapacitu. Podľa zistení vnútroštátneho súdu však s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou treba predpokladať, že konkrétni zákazníci žalovanej využívali ponuku kino.to.

12. Žalobkyne vyzvali žalovanú mimosúdnou cestou, aby zablokovala webovú stránku kino.to. Po tom, ako žalovaná výzve nevyhovela, podali žalobkyne na Handelsgericht Wien návrh na vydanie predbežného opatrenia proti žalovanej, ktorým sa jej má zakázať sprostredkovanie prístupu pre jej zákazníkov k webovej stránke kino.to, keď sa zákazníkom na tejto webovej stránke v celom rozsahu

7 — BGBl. I č. 152/2001.

8 — RGBL. č. 79/1896.

alebo sčasti poskytnú k dispozícii určité filmy žalobkýň. Hlavný návrh sa konkretizoval v ďalších návrhoch, ktoré boli označené ako „subsidiárne návrhy“ a neobmedzovali hlavný návrh, a to príkladmi určitých blokujúcich opatrení (ako DNS blokáda domény, blokáda práve aktuálnej IP adresy webovej stránky, ale až po tom, ako ju žalobkyne oznámia).

13. Žalobkyne opierali svoj návrh o § 81 ods. 1a UrhG a odôvodňovali ho tým, že žalovaná ako sprostredkovateľ protiprávne sprístupňuje obsahy. Sprostredkovanie prístupu treba zakázať. Konkrétne opatrenia treba preskúmať až v exekučnom konaní. Žalovaná naproti tomu tvrdí, že medzi ňou a prevádzkovateľmi webovej stránky kino.to neexistuje nijaký vzťah a že prístup na internet sprostredkúva iba svojim zákazníkom, ktorí nekonajú protiprávne. Okrem toho všeobecné zablokovanie prístupu na webovú stránku nie je ani možné, ani ho nemožno oprávnenne požadovať. Navrhnuté konkrétne opatrenia sú teda neprimerané.

14. Uznesením z 13. mája 2011 uložil Handelsgericht Wien žalovanej zákaz sprostredkovať svojim zákazníkom prístup na kino.to, pokiaľ sa na nej budú sprístupňovať filmy, a to predovšetkým DNS blokádou domény a zablokovaním aktuálnych, ako aj budúcich IP adries, ktoré doloží žalovaná. Súd považoval pritom za dokázané, že obe tieto opatrenia by bolo možné prijať bez väčšej záťaže, ale dali by sa veľmi ľahko obísť. Napriek tomu predstavujú najúčinnšie metódy na zabránenie prístupu. Nie je preukázané, že kino.to využíva svoju IP adresu spolu so servermi, ktoré ponúkajú legálne obsahy. Obaja účastníci konania podali proti uzneseniu odvolanie.

15. Webová stránka kino.to ukončila svoju prevádzku v júni 2011 po tom, ako jej prevádzkovateľa začali stíhať nemecké orgány činné v trestnom konaní.

16. Oberlandesgericht Wien ako odvolací súd zmenil uznesením z 27. októbra 2011 opatrenie súdu prvého stupňa v tom zmysle, že sprostredkovanie prístupu na webovú stránku kino.to zakázal bez uvedenia konkrétnejších opatrení, ktoré sa majú prijať. § 81 ods. 1a UrhG preberá článok 8 ods. 3 smernice 2001/29 a v súlade s právom Únie ho treba vykladať v zmysle odôvodnenia 59 smernice 2001/29. Žalovaná umožňuje svojim zákazníkom prístup k obsahom, ktoré boli sprístupnené protiprávne, a je teda sprostredkovateľkou v zmysle zákona, a to nezávisle od toho, či samotní jej zákazníci konali protiprávne. Zásah do duševného vlastníctva žalobkýň treba žalovanej zakázať vo všeobecnosti, bez uvedenia určitých opatrení. Prostredníctvom predbežného opatrenia sa jej ukladá povinnosť dosiahnuť určitý výsledok (konkrétne zabrániť zásahu do práva duševného vlastníctva). Výber prostriedkov na dosiahnutie tohto výsledku je ponechaný na žalovanej, ktorá musí urobiť všetko, čo je v jej silách a čo od nej možno očakávať. To, či konkrétne opatrenie určené na zabránenie zásahu do práv, ktoré bolo predmetom upozornenia, je neprimerané, ako tvrdí žalovaná, treba posúdiť až v tzv. exekučnom konaní, v ktorom sa skúma otázka, či sa prijali všetky požadované opatrenia alebo či ide o porušenie uznesenia ukladajúceho súdny zákaz.

17. Opravným prostriedkom „Revision“, ktorý je adresovaný Oberster Gerichtshof, žalovaná napáda toto rozhodnutie a požaduje zamietnutie všetkých návrhov žalobkýň.

III – Návrh na začatie prejudiciálneho konania a konanie pred Súdnym dvorom

18. Oberster Gerichtshof prerušil konanie a Súdnemu dvoru Európskej únie predložil návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

1. Má sa článok 8 ods. 3 smernice 2001/29 vykladať tak, že osoba, ktorá bez povolenia nositeľa práv sprístupní na internete predmety podliehajúce ochrane (článok 3 ods. 2 smernice 2001/29), používa služby poskytovateľa prístupu na internet (Access-Provider) tých osôb, ktorým sa sprístupnia takéto predmety podliehajúce ochrane?

2. Ak bude odpoveď na prvú otázku záporná: Sú rozmnožovanie na súkromné použitie [článok 5 ods. 2 písm. b) smernice 2001/29/ES] a prechodné a náhodné rozmnožovanie (článok 5 ods. 1 smernice 2001/29/ES) prípustné iba vtedy, ak bol originál rozmnožovania zákonne rozmnožený, rozširovaný alebo verejne sprístupnený?
3. Ak bude odpoveď na prvú alebo druhú otázku kladná, a preto bude potrebné proti poskytovateľovi prístupu užívateľa na internet (Access-Provider) vydať súdne zákazy podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29: Zlučuje sa s právom Únie, predovšetkým so vzájomným vyvážením základných práv zúčastnených subjektov, ktoré je podľa toho nevyhnutné, aby sa poskytovateľovi prístupu na internet (Access-Provider) celkom všeobecne (teda bez nariadenia konkrétnych opatrení) zakázalo umožniť svojim zákazníkom prístup ku konkrétnej webovej stránke, pokiaľ sú tam výlučne alebo v prevažnej miere sprístupňované obsahy bez súhlasu nositeľov práv, keď môže poskytovateľ prístupu na internet (Access-Provider) odvrátiť použitie donucovacieho prostriedku pre porušenie tohto zákazu dôkazom, že sám prijal všetky požadované opatrenia?
4. Ak bude odpoveď na tretiu otázku záporná: Zlučuje sa s právom Únie, predovšetkým s nevyhnutným vzájomným vyvážením základných práv zúčastnených, uložiť poskytovateľovi prístupu na internet (Access-Provider) určité opatrenia, aby sťažil svojim zákazníkom prístup na webovú stránku s protizákonne sprístupneným obsahom, keď tieto opatrenia vyžadujú nemalé náklady, ale možno ich ľahko obísť aj bez zvláštnych technických znalostí?

19. Písomné pripomienky predložili žalobkyne, žalovaná, Talianska republika, Holandské kráľovstvo, Rakúska republika, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a Komisia.

20. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 20. júna 2013, sa vyjadrili žalobkyne, žalovaná, Rakúska republika a Komisia.

IV – Právne posúdenie

A – Úvodné poznámky a technický kontext

21. Len málo vynálezov zmenilo naše zvyklosti a používanie médií tak výrazne ako vznik internetu. Sieť v takej podobe, akú poznáme, nemá ešte ani 30 rokov⁹, umožňuje globálnu komunikáciu a výmenu dát. Nové formy komunikácie sa pre nás vo veľmi krátkom čase stali takou samozrejmosťou, že osobitný spravodajca Organizácie Spojených národov pre slobodu prejavu považuje prístup k informáciám prostredníctvom internetu za podstatný znak demokratickej spoločnosti.¹⁰

22. Nové technológie však umožňujú aj zneužitie. V mimoriadnej miere to platí pre porušovanie autorského práva na internete. Len zriedka ide o také zrejme prípady, ako je tento prejednávaný prípad. Podľa informácií žalobkyní sa na webovej stránke kino.to, ktorú denne niekedy navštívili viac ako 4 milióny používateľov, bez súhlasu nositeľov práv ponúkalo na streaming alebo na stiahnutie viac ako 130 000 filmových diel. Pred tým, ako sa webovú stránku v júni 2011 podarilo zatvoriť, pretože ju na podnet informátora začala vyšetrovať Generalstaatsanwaltschaft Dresden (Generálna prokuratúra

9 — K histórii internetu NAUGHTON, J.: *A Brief History of the Future*, Phoenix, London, 2. vydanie, 2000.

10 — Report of the Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to freedom of opinion and expression, UN Doc. A/66/290 z 10. augusta 2011, bod 87.

v Drážďanoch), prevádzkovatelia stránky profitovali zo svojej ponuky príjmami z reklamy vo výške niekoľko miliónov eur ročne. Nikto zo zúčastnených osôb nepovažuje obsahy na stránke za zákonné, práve naopak, jej prevádzkovatelia v Spolkovej republike Nemecko už boli trestnoprávne stíhaní z dôvodu nedovoleného využívania diel chránených autorským právom na podnikateľské účely.¹¹

23. Nositelia práv sa bránia proti takýmto stránkam, ktoré vo veľkom rozsahu porušujú autorské právo. Osoby v zákulisí a poskytovatelia, ktorí im zabezpečujú prístup na internet, však často pôsobia v zahraničí mimo Európy alebo skrývajú svoju identitu. Nositelia práv sa preto usilujú dosiahnuť svoj cieľ tak, že žiadajú o vydanie súdneho príkazu proti poskytovateľom, aby ich prinútili blokovať prístup k ponuke, ktorá predstavuje porušenie práva. V mnohých členských štátoch prebieha živá diskusia o právnej prípustnosti takých súdnych príkazov na blokovanie stránky vydaných proti poskytovateľom.¹²

24. K ešte zložitejšej diskusii prispieva skutočnosť, že blokovanie webových stránok, ktoré uskutočnia poskytovatelia, nie je z technického hľadiska bezproblémové.¹³ Vnútroštátny súd uvádza v tejto súvislosti predovšetkým možnosti zablokovania IP adresy a DNS blokovanie.

25. IP adresy majú formát numerickej adresy, ktorá je pridelená prístrojom pripojeným na internet a umožňuje im vzájomne komunikovať.¹⁴ V prípade zablokovania adresy poskytovateľom internetu sa už na zablokovanú IP adresu zo strany tohto poskytovateľa neodosiela žiadne údaje. Naproti tomu sa blokády DNS (Domain Name System) týkajú názvov domén, ktoré používatelia využívajú namiesto nepraktických IP adries. Servery DNS, ktoré prevádzkuje každý poskytovateľ, „prevedú“ názvy domén na IP adresy. Pri blokáde DNS sa uvedenému prevodu zabráni. Okrem týchto dvoch metód zablokovania webovej stránky možno uskutočniť celý prenos dát poskytovateľa v rámci internetu cez server proxy a filtrovať ho. Všetky tieto postupy sa však dajú obísť.¹⁵ Podľa konštatovaní vnútroštátneho súdu sa používatelia môžu na stránku, ktorá porušuje práva, dostať ľahko bez toho, aby mali mimoriadne technické znalosti. Prevádzkovatelia webovej stránky, ktorá porušuje právo, ju môžu sprístupniť aj na inej adrese.

26. Zákonodarcia na úrovni EÚ vytvoril smernicou 2001/29 osobitnú úpravu na ochranu autorského práva v informačnej spoločnosti. Okrem harmonizácie práv autora, ku ktorým patrí napríklad právo rozmnožovania (článok 2), právo verejného prenosu diel a právo sprístupňovania predmetov ochrany verejnosti (článok 3) a právo šírenia (článok 4), ako aj výnimky a obmedzenia (článok 5), stanovuje smernica aj to, že členské štáty musia zabezpečiť primerané sankcie a opravné prostriedky, predovšetkým preto, aby nositelia práv mali možnosť žiadať o súdny zákaz proti sprostredkovateľom, „ktorých služby využívajú tretie strany na porušovanie autorského práva alebo s ním súvisiaceho práva“ (článok 8, predovšetkým odsek 3). Aj smernica 2004/48 ukladá členským štátom povinnosť prijať spravodlivé, nestranné, účinné, primerané a odradzujúce opatrenia na presadenie práv duševného vlastníctva (článok 3), ku ktorým patria aj súdne príkazy (článok 11).

11 — Pozri rozsudok LG Leipzig z 11. apríla 2012, 11 KLS 390 Js.

12 — HEINDINGER, R.: Die zivilrechtliche Inanspruchnahme von Access-Providern auf Sperre urheberrechtsverletzender Webseiten. In: *ÖBl.* 2011, s. 153; MAAßEN, S. a SCHOENE, V.: Sperrungsverfügung gegen Access-Provider wegen Urheberrechtsverletzung? In: *GRUR-Prax.* 2011, s. 394; STADLER, T.: Sperrungsverfügung gegen Access-Provider. In: *MMR.* 2002, s. 343; KULK, S.: Filtering for copyright enforcement in Europe after the Sabam cases. In: *EIPR.* 2012, s. 791; BARRIO ANDRÉS, M.: Luces y sombras del procedimiento para el cierre de páginas web. In: *La Ley.* 48/2012; CASTETS-RENARD, C.: Le renouveau de la responsabilité délictuelle des intermédiaires de l'internet. In: *Recueil Dalloz.* 2012, s. 827.

13 — Technická analýza príkazu na zablokovanie stránky je vyhradená vnútroštátnemu súdu. Pozri návrhy, ktoré som predniesol vo veci Scarlet Extended, rozsudok z 24. novembra 2011 (C-70/10, Zb. s. I-11959, bod 50). Technickými vlastnosťami internetu sú však priamo ovplyvnené jeho právne štruktúry. LESSIG, L.: *Code, version 2.0*, Basic Books, New York, 2006.

14 — Detailne návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Promusicae, rozsudok z 29. januára 2008 (C-275/06, Zb. s. I-271, body 30 a 31).

15 — Detailné metódy filtrovania sú podrobne opísané v uznesení prvostupňového Handelsgericht Wien. Pozri aj OFCOM: „Site Blocking“ to reduce online copyright infringement, 27. máj 2010.

27. Zákonodarca však zároveň reagoval aj na mimoriadny význam infraštruktúry internetu a v článkoch 12 až 15 smernice 2000/31 vytvoril úpravu zodpovednosti poskytovateľov v rámci elektronického obchodu, ktorá podľa odôvodnenia 16 smernice 2001/29 nie je dotknutá ani touto smernicou a ani smernicou 2004/48, ako vyplýva z jej článku 2 ods. 3 písm. a). Napriek týmto ustanoveniam musia poskytovatelia v praxi pri zaobchádzaní s obsahmi, o ktorých je známe, že porušujú právo, rešpektovať rôzne kritériá, ktoré sa líšia v závislosti od členského štátu.¹⁶

28. Zablokovanie webových stránok predstavuje v konečnom dôsledku zásah do základných práv a treba ho posúdiť aj z tohto hľadiska.

B – Prípustnosť

29. Na prvý pohľad by sa o prípustnosti prejednávaneho návrhu na začatie prejudiciálneho konania možno dalo pochybovať. Žalobkyne v konaní vo veci samej totiž požadujú predbežné opatrenie, ktorým sa má žalovanej uložiť zákaz sprostredkovať prístup na webovú stránku, ktorá nie je dostupná už od júna 2011. V tejto súvislosti sú možné pochybnosti o potrebe právnej ochrany.

30. Napriek tomu je návrh na začatie prejudiciálneho konania prípustný. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že vnútroštátny súd môže podľa článku 267 ZFEÚ predložiť otázku týkajúcu sa výkladu práva Únie, pokiaľ rozhodnutie o tejto otázke považuje za nevyhnutné pre prijatie svojho rozsudku. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je v zásade povinnosťou vnútroštátneho súdu, ktorému je právny spor predložený, aby s ohľadom na osobitosti veci posúdil nutnosť návrhu na začatie prejudiciálneho konania a význam otázok, ktoré predložil Súdnemu dvoru.¹⁷

31. Súdny dvor sa od tejto zásady odkloní len vtedy, keď výklad práva Únie „zjavne“¹⁸ nemá význam pre prejednanú vec, predložené otázky sú čisto hypotetickej povahy¹⁹ alebo prejednaný právny spor bol dokonca umelo vytvorený²⁰.

32. Podľa informácií vnútroštátneho súdu má však tento súd prijať rozsudok na základe stavu, ktorý existoval v čase prvostupňového rozhodnutia, teda v čase, keď bola sporná webová stránka ešte dostupná. V tejto súvislosti ide o skutočný právny spor, pre ktorý sú predložené otázky nepochybne relevantné.

C – Prvá prejudiciálna otázka

33. Vnútroštátny súd sa chce dozvedieť, či článok 8 ods. 3 smernice 2001/29 treba vykladať v tom zmysle, že poskytovateľa, ktorý používateľovi sprístupní dielo porušujúce článok 3 ods. 2 smernice 2001/29, možno považovať za sprostredkovateľa, ktorého služby „využíva“ osoba porušujúca autorské právo.

34. Keby to tak bolo, bolo by možné vydať zákaz podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 aj voči poskytovateľovi prístupu na internet, ktorý ho poskytuje užívateľovi protiprávnej stránky, a nielen voči poskytovateľovi webovej stránky predstavujúcej porušenie. Na odôvodnenie prípustnosti takého zákazu voči poskytovateľovi prichádzajú teoreticky do úvahy dva spôsoby argumentácie, na ktorých sa zakladajú prvé dve prejudiciálne otázky vnútroštátneho súdu. Po prvé, a to je význam prvej prejudiciálnej otázky, by bolo možné tvrdiť, že opatrenie je prípustné voči poskytovateľovi, ktorý

16 — KOM(2011) 942 v konečnom znení z 11. januára 2012, s. 14 a 15.

17 — Rozsudky z 29. novembra 1978, Redmond (83/78, Zb. s. 2347, bod 25), a z 30. novembra 1995, Esso Española (C-134/94, Zb. s. I-4223, bod 9).

18 — Rozsudok zo 16. júna 1981, Salonia (126/80, Zb. s. 1563, bod 6).

19 — Rozsudok zo 16. júla 1992, Meilicke (C-83/91, Zb. s. I-4871, body 31 až 34).

20 — Rozsudok z 11. marca 1980, Foglia (104/79, Zb. s. 745, body 10 a 11).

poskytuje používateľovi prístup na internet, pretože ide o sprostredkovateľa, ktorého služby využívajú na porušenie autorského práva prevádzkovateľa webovej stránky, prostredníctvom ktorej dochádza k porušovaniu autorského práva. Po druhé, vnútroštátny súd predkladá na tomto základe druhú prejudiciálnu otázku, či by sa takýto zákaz dal odôvodniť aj tým, že zákazníci poskytovateľa, ktorí sa dostanú na webovú stránku predstavujúcu porušenie autorského práva, konajú sami protiprávne, a služby poskytovateľa teda využívajú na porušenie autorského práva jeho vlastní zákazníci, čo sa zase týka pôsobnosti normy.

35. Žalobkyne, Taliansko, Holandsko, Spojené kráľovstvo a Komisia zastávajú názor, že osoba, ktorá bez súhlasu nositeľa práv sprístupní chránené dielo na internete, využíva služby poskytovateľa prístupu k internetu osobe, ktorej sa sprístupní predmetné dielo. Aj vnútroštátny súd sa prikláňa k tomuto názoru. Odlišný názor má len žalovaná.

36. Aj podľa môjho názoru treba poskytovateľa prístupu na internet užívateľovi považovať za sprostredkovateľa, ktorého služby využíva tretia strana na porušenie autorského práva. Uvedené vyplýva zo znenia, kontextu, významu a účelu normy. Prv než ich budem analyzovať, treba pripomenúť doterajšiu judikatúru.

1. Doterajšia judikatúra Súdneho dvora

37. Prejednávaná vec nie je prvou príležitosťou, pri ktorej sa Súdny dvor musí venovať úlohe poskytovateľa prístupu na internet ako sprostredkovateľa, ktorého „služby... využíva tretia strana na porušenie autorského práva“ v zmysle článku 8 ods. 3 smernice 2001/29.

38. Súdny dvor vo veci LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten plným právom uznal, že „poskytovateľ prístupu, ktorý užívateľovi iba sprostredkováva prístup na internet bez toho, aby ponúkal iné služby, ako je najmä služba elektronickej pošty, služba sťahovania alebo sprístupňovania súborov, a bez toho, aby nad využívanou službou vykonával právnu či faktickú kontrolu, sa musí považovať za ‚sprostredkovateľa‘ v zmysle článku 8 ods. 3 smernice 2001/29“²¹.

39. Súdny dvor to odôvodnil tým, že poskytovateľ prístupu poskytuje zákazníkovi službu, ktorú môže tretia osoba využívať na porušenie autorského práva. Vyplýva to aj z odôvodnenia 59 smernice 2001/29, pretože poskytnutím prístupu na internet poskytovateľ umožňuje porušenie práva. Tento záver napokon vyplýva aj z cieľa smernice 2001/29, ktorým je zabezpečenie účinnej právnej ochrany autorských práv.²² Na rozdiel od prejednáwanej veci boli predmetom uvedeného prípadu „systémy na sprístupňovanie súborov“, v prípade ktorých užívatelia poskytovateľa aj sami ponúkali na internete diela porušujúce autorské právo.

40. Výklad článku 8 ods. 3 smernice 2001/29, ktorý sa vykonal vo veci LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten, sa potvrdil v rozsudku vo veci Scarlet Extended. Súdny dvor v ňom okrem toho konštatoval, že podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 a článku 11 tretej vety smernice 2004/48 môžu nositelia práv duševného vlastníctva navrhnúť vydanie súdneho príkazu proti sprostredkovateľom, ako sú poskytovatelia, ktorých cieľom je nielen ukončiť porušovanie, ku ktorému dochádza, ale aj zabrániť novým porušeniam.²³

41. Aj prevádzkovatelia platforiem pre sociálne siete na internete spadajú podľa judikatúry Súdneho dvora pod pojem sprostredkovateľ v zmysle článku 8 ods. 3 smernice 2001/29.²⁴

21 — Uznesenie z 19. februára 2009, LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten (C-557/07, Zb. s. I-1227, bod 46).

22 — Uznesenie LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten (už citované v poznámke pod čiarou 21, body 43 až 45.)

23 — Rozsudok Scarlet Extended (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, body 30 a 31). Pozri aj rozsudok z 12. júla 2011, L'Oréal a i. (C-324/09, Zb. s. I-6011, bod 131).

24 — Rozsudok Sabam, už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 28). K článku 11 tretej vety smernice 2004/48 pozri rozsudok L'Oréal a i. (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 144).

42. Na základe uvedeného možno súhrnne konštatovať, že v judikatúre sa už vysvetlilo, že poskytovatelia v zásade prichádzajú do úvahy ako „sprostredkovatelia..., ktorých služby... využíva tretia strana na porušenie autorského práva“ v zmysle článku 8 ods. 3 smernice 2001/29, a teda ako adresáti súdneho zákazu uvedeného v ustanovení. Doposiaľ však ostáva nevysvetlené, ako to výstižne opisuje vnútroštátny súd, či článok 8 ods. 3 smernice 2001/29 stanovuje súdny zákaz voči poskytovateľovi aj v prípade, keď neposkytol prístup na internet osobe, ktorá porušuje autorské právo, ale len osobám, ktoré vyhľadávajú ponuku predstavujúcu porušenie autorského práva, teda (slovami ustanovenia), či poskytovateľ obsahu, ktorým sa dopúšťa porušenia autorského práva, využíva na porušovanie autorského práva služby poskytovateľa prístupu na internet, ktorého užívateľa vyhľadávajú protiprávny obsah.

2. Výklad ustanovenia

a) Znenie

43. Taký poskytovateľ neprichádza podľa názoru žalovanej do úvahy ako adresát súdneho zákazu podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29, pretože z dôvodu absencie zmluvného vzťahu s osobou, ktorá porušuje autorské právo, nemá možnosť ovplyvniť ju a k porušeniu práva dochádza verejným sprístupnením diela bez jeho súčinnosti. Služby poskytovateľa by teda v zmysle článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 „tretia strana nevyužívala... na porušenie autorského práva“. Taký extenzívny výklad pojmu „využívať“ by sa v konečnom dôsledku vzťahoval aj na energetické spoločnosti, balíkové služby a iné.

44. Tento názor nepovažujem za presvedčivý. Ako sa už viackrát uviedlo, podľa článku 8 ods. 3 musí existovať možnosť požiadať o súdny zákaz proti sprostredkovateľom, „ktorých služby... využívajú tretie strany na porušovanie autorského práva“. Norma podľa toho výslovne nevyžaduje zmluvný vzťah medzi sprostredkovateľom a osobou, ktorá porušuje autorské právo.²⁵

45. Otázkou však ostáva, či služby poskytovateľa prístupu subjektu, ktorý vyhľadá informáciu predstavujúcu porušenie autorského práva, „využíva“ na porušenie autorského práva aj ten, kto sprístupnil tieto informácie, a tým porušil článok 3 ods. 2 smernice 2001/29.

46. Vnútroštátny súd a žalovaná o tom majú pochybnosti, pretože skutkový stav podľa článku 3 smernice 2001/29 je naplnený už vtedy, keď prevádzkovateľ webovej stránky, ktorá porušuje autorské právo, stránku prostredníctvom svojho poskytovateľa sprístupnil na internete.

47. Určite platí, že webová stránka bola už svojím spustením prostredníctvom poskytovateľa internetu prevádzkovateľovi webovej stránky v zmysle článku 3 ods. 2 smernice 2001/29 „sprístupnená verejnosti takým spôsobom“, že „verejnosť má k nej prístup z miesta a v čase individuálne zvolenom“. Uvedený prístup verejnosti však v prvom rade sprostredkujú jej vlastní poskytovatelia. Bolo by síce možné od určitého poskytovateľa bez toho, aby stránka v dôsledku toho bola nedostupná, ale ako kolektív sú poskytovatelia internetu pre užívateľov potrební na to, aby sa mohlo hovoriť o „sprístupnení verejnosti“ na internete.²⁶ Vnútroštátny súd v tejto súvislosti správne poznamenáva, že sprístupnenie sa stáva fakticky relevantným až možnosťou prístupu zo strany užívateľov internetu.

25 — Treba uviesť, že Komisia vo svojej správe o uplatňovaní smernice 2004/48 konštatuje, že sprostredkovatelia bez priameho zmluvného vzťahu alebo priamej väzby k subjektu, ktorý porušuje právo, sú začlenení do pôsobnosti smernice. KOM(2010) 779 v konečnom znení z 22. decembra 2010, s. 6.

26 — Pozri aj návrhy, ktoré som predniesol vo veci Football Dataco a i., rozsudok z 18. októbra 2012 (C-173/11, bod 58), pokiaľ ide o pojem sprístupnenie verejnosti v rámci pojmu ďalšie používanie v smernici 96/9/ES.

48. To ale znamená, že podľa znenia normy subjekt, ktorý právo porušuje, využíva na porušenie autorského práva aj služby poskytovateľa internetu pre užívateľov²⁷, a to bez ohľadu na to, či medzi subjektom, ktorý porušuje právo, a poskytovateľom existuje zmluvný vzťah.

b) Kontext

49. V prospech tohto výkladu svedčí aj kontext normy.

50. V tejto súvislosti treba v prvom rade upozorniť na odôvodnenie 59 smernice 2001/29, podľa ktorého sú „služby sprostredkovateľov vo zvýšenej miere zneužívané tretími stranami na neoprávnené činnosti. V mnohých prípadoch sú práve sprostredkovatelia v najvýhodnejšej pozícii, aby takéto neoprávnené činnosti prevádzali [ukončili – *neoficiálny preklad*]. Preto bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek iné dostupné sankcie a opravné prostriedky, nositelia práv musia mať možnosť požiadať o súdny príkaz na nápravu proti sprostredkovateľovi, ktorý vo svojej sieti realizuje porušenie práv chráneného diela alebo iného predmetu ochrany tretou stranou“.

51. Odôvodnenie ozrejmuje, že podľa smernice 2001/29 považuje sprostredkovateľov za najlepších adresátov opatrení na odstránenie porušení autorského práva predovšetkým preto, že dáta prenášajú „v sieti“. Znenie objasňuje, že pritom nevyhnutne nejde o prvý prenos dát do siete, ale aj o ďalší prenos v sieti. Ešte zreteľnejšie je to vyjadrené v anglickej a španielskej verzii smernice: „who carries a third party’s infringement of a protected work... in a network“, resp. „que transmite por la red la infracción contra la obra... cometida por un tercero“. Na poskytovateľov internetu pre používateľov, ktorí stránku vyhľadávajú, sa teda súdny zákaz tiež vzťahuje ako na možných adresátov.

52. Úprava zodpovednosti v prípade sprostredkovateľov, ktorá je stanovená v smernici 2000/31, v zásade nebráni vydaniu zákazu podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 proti poskytovateľovi. Článok 12 tejto smernice síce obsahuje osobitné pravidlá zodpovednosti sprostredkovateľov výlučne za poskytnutie informácií. Podľa odseku 3 tohto ustanovenia sa však netýkajú výslovne možnosti, aby súd alebo správny orgán požadoval od poskytovateľa služieb ukončenie porušovania predpisov.

53. Možnosť vydať súdny príkaz adresovaný poskytovateľovi je upravená aj v smernici 2004/48, ktorá v tretej vete článku 11 stanovuje príkazy voči sprostredkovateľom, ktorých služby využíva tretia strana na porušovanie práva duševného vlastníctva.

54. Na základe uvedeného svedčí aj systematický výklad v prospech toho, že článok 8 ods. 3 smernice 2001/29 sa na poskytovateľov ako na možných adresátov súdneho zákazu vzťahuje aj vtedy, keď nie sú poskytovateľmi internetu pre subjekt, ktorý porušuje právo, ale sú poskytovateľmi internetu pre subjekt, ktorý vyhľadá webovú stránku porušujúcu autorské právo.

c) Význam a účel

55. Napokon aj význam a účel úpravy svedčí v prospech výkladu článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 v tom zmysle, že porušovateľ práva využíva služby poskytovateľa internetu subjektu, ktorý stránku vyhľadá.

27 — Rovnako aj rozsudok High Court of Justice, Chancery Division, z 28. júla 2011, Twentieth Century Fox v. British Telecommunications, [2011] EWHC 1981 (Ch), bod 113, potvrdený rozsudkom High Court of Justice, Chancery Division, z 28. februára 2013, EMI Records v. British Sky Broadcasting, [2013] EWHC 379 (Ch), bod 82.

56. Taký výklad je v súlade so zámerom normotvorcu, a to zabezpečiť vysokú úroveň ochrany autorského práva.²⁸ Podľa vôle normotvorcu je „prísna a účinná“ úprava nevyhnutná na ochranu autorského práva, aby bola v Európe zaručená kultúrna tvorivosť.²⁹

57. Smernica 2001/29 má túto vysokú úroveň ochrany zaručiť práve s ohľadom na výzvy informačnej spoločnosti.³⁰ Ako vyplýva z odôvodnenia 59 smernice 2001/29, normotvorca vzhľadom na technický pokrok považoval sprostredkovateľov informácií často za najvhodnejšie subjekty, ktoré môžu zakročiť proti informáciám, ktorými sa porušuje právo. Modelová situácia, keď webovú stránku, ktorú umiestnil poskytovateľ on-line v zahraničí mimo Európy, ilustruje, prečo normotvorca považuje postavenie sprostredkovateľa za kľúčové: v tomto prípade často nemožno prevádzkovateľa webovej stránky stíhať. Sprostredkovateľ predstavuje vhodné východisko.

58. Je zrejmé, že voči sprostredkovateľovi, ktorý nemá zmluvný vzťah so subjektom porušujúcim autorské právo, nemožno bezpodmienečne uplatňovať zodpovednosť za ukončenie porušovania práva. V rámci svojich návrhov uvediem v súvislosti s odpoveďou na tretiu a štvrtú prejudiciálnu otázku niekoľko úvah o podmienkach, ktoré v tejto súvislosti treba mať na zreteli.

59. Odpoveď na prvú prejudiciálnu otázku preto znie, že článok 8 ods. 3 smernice 2001/29 treba vykladať v tom zmysle, že osoba, ktorá bez súhlasu nositeľa práv sprístupní na internete predmety podliehajúce ochrane, čím poruší práva vyplývajúce z článku 3 ods. 2 smernice 2001/29, využíva služby poskytovateľov prístupu na internet tých osôb, ktoré majú prístup k uvedeným predmetom podliehajúcim ochrane. Keďže tým na prvú prejudiciálnu otázku odpovedám kladne, zaujmem stanovisko priamo k tretej prejudiciálnej otázke.

D – Tretia prejudiciálna otázka

60. Tretia prejudiciálna otázka sa už vo svojej formulácii vyznačuje komplexnosťou. Spájajú sa v nej dva prvky. Vnútroštátny súd sa totiž najprv pýta, či je s právom Únie, predovšetkým so základnými právami, zlučiteľné, aby sa poskytovateľovi v rámci článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 celkom všeobecne súdnou cestou zakázalo umožniť svojim zákazníkom prístup na určitú webovú stránku, na ktorej sú obsahy výlučne alebo v prevažnej miere sprístupnené bez súhlasu nositeľov práv. Vnútroštátny súd označuje súdny zákaz sformulovaný týmto spôsobom ako „zákaz dosiahnutia určitého výsledku“ (tzv. Erfolgsverbot), čím sa myslí, že adresát príkazu musí zabrániť určitému výsledku (a to prístupu na webovú stránku) bez toho, aby sa uviedli opatrenia, ktoré musí adresát príkazu prijať na tento účel.³¹

61. Táto otázka sa však predkladá, pretože predstavuje druhý prvok otázky, ktorý má osobitnú procesnoprávnú podobu. Poskytovateľ sa totiž preventívnej sankcii za porušenie zákazu dosiahnutia určitého výsledku môže vyhnúť, ak preukáže, že prijal všetky opatrenia požadované na jeho dodržanie. Tento prvok sa zakladá predovšetkým na vnútroštátnych pravidlách, ktorými sa upravuje prijatie a vykonanie súdneho zákazu, ako v tomto prípade opisuje vnútroštátny súd.

62. Ďalej najprv treba opísať pozíciu zúčastnených osôb, pričom je v záujme lepšieho pochopenia vhodné predstaviť stručným a zjednodušeným spôsobom vnútroštátne pravidlá. Na záver nasleduje právne posúdenie otázky.

28 — Odôvodnenia 4 a 9 smernice 2001/29.

29 — Odôvodnenie 11 smernice 2001/29.

30 — Článok 1 ods. 1 smernice 2001/29.

31 — Pozri KLICKA, T., in ANGST, P. (Hrsg.): *Kommentar zur Exekutionsordnung*. 2. vyd. Wien: Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2008, § 355 bod 4.

1. Názory zúčastnených osôb

63. Zúčastnené osoby zastávali v súvislosti s prejudiciálnou otázkou odlišné pozície.

64. Taliansko, Holandsko a Spojené kráľovstvo sa domnievajú, že je predovšetkým úlohou vnútroštátnych súdov, aby posúdili druh súdneho príkazu, pričom by v konkrétnom prípade zohľadnili určité požiadavky, predovšetkým zásadu proporcionality a spravodlivú rovnováhu medzi právami dotknutých osôb. Taliansko a Holandsko sa spoločne venujú tretej a štvrtej otázke.

65. Žalobkyne a Rakúska republika sa domnievajú, že zákaz dosiahnutia určitého výsledku je aj v konkrétnej procesnej podobe zlučiteľný s právom Únie. Žalobkyne to odôvodňujú záujmom o účinný opravný prostriedok proti porušeniu autorského práva a technicky neutrálnym prístupom judikatúry. Proti konaniu nemožno mať námietky, pretože vnútroštátne súdy v rámci vydania príkazu na zablokovanie posúdili primeranosť, konkrétne otázku, či webová stránka, ktorá je predmetom sporu, výlučne alebo v prevažnej miere sprístupnila bez súhlasu nositeľov práv obsahy, ktoré podliehajú ochrane. Z dôvodu markantných prípadov porušenia práva a technickej otvorenosti, o ktorú sa usiluje, musí poskytovateľ strpieť neistotu v súvislosti s opatreniami, ktoré treba prijať. Právom chránené záujmy poskytovateľa sa v exekučnom konaní zohľadnia. V záujme účinnej ochrany v prípade porušenia autorského práva vo veľkom rozsahu považuje aj Rakúsko konanie za prípustné, pretože pokiaľ ide o voľbu správneho blokujúceho opatrenia, poskytovateľ má lepšie postavenie ako nositeľ práv.

66. Žalovaná a Komisia nesúhlasia s prípustnosťou zákazu dosiahnutia určitého výsledku v opísanej procesnoprávnej podobe. Všeobecný zákaz dosiahnutia určitého výsledku nespĺňa podľa názoru žalovanej podmienky, ktoré judikatúra stanovila v rámci článku 8 ods. 3 smernice 2001/29. Poskytovateľ nie je v nijakom právnom vzťahu k porušiteľovi práva. Zákaz dosiahnutia určitého výsledku by ho neprimeraným spôsobom zťažoval posúdením otázky, aké blokujúce opatrenia možno od neho požadovať, pričom nesprávne posúdenia sa spájajú s rizikami v oblasti zodpovednosti, pokiaľ ide o zákaz dosiahnutia určitého výsledku alebo o vzťah k zákazníkovi. Komisia považuje za porušenie zásady proporcionality to, že vnútroštátny súd by v dôsledku neznalosti rozsahu potrebných opatrení nemohol posúdiť primeranosť. Možnosť vyhnúť sa donucovacej sankcii nepredstavuje náhradu správneho posúdenia primeranosti pri vydaní súdneho zákazu.

2. Rakúske právo

67. V záujme lepšieho pochopenia predovšetkým procesnej podoby prejudiciálnej otázky, ktorú predložil vnútroštátny súd, považujem za vhodné uviesť niekoľko poznámok k rakúskemu právu.³²

68. Na ochranu absolútnych práv, teda práv, ktoré môže ich nositeľ presadzovať voči každému³³, rakúske právo v zásade stanovuje možnosť vydať zákaz dosiahnutia určitého výsledku. Podľa tvrdenia žalovanej sa uvedený zákaz pravidelne ukladá voči osobe, ktorá priamo zasahuje do absolútneho práva. Ukladá adresátovi povinnosť zabrániť vzniku určitého výsledku. Adresátovi sa pritom ponecháva

32 — Pokiaľ sa neuvádza inak, zakladá sa opis vnútroštátneho práva na opise vnútroštátneho súdu a tvrdeniach zúčastnených osôb, ktoré s ním nie sú v rozpore.

33 — K tomu v Rakúsku patria vecné práva, práva na ochranu osobnosti a práva duševného vlastníctva. HOLZAMMER, R., ROTH, M.: *Einführung in das Bürgerliche Recht mit IPR*. 5. vyd. Wien: Springer, 2000, s. 29.

rozhodnutie, aké prostriedky použije na to, aby predišiel určitému výsledku. Pred vydaním zákazu dosiahnutia určitého výsledku sa neskúma, či je vôbec možné zabrániť výsledku v celom rozsahu a či sa opatreniami, ktoré sú na tento účel potrebné, primeraným spôsobom zohľadňujú základné práva zúčastnených subjektov.³⁴

69. Keď teraz nastane výsledok, ktorému sa malo zabrániť (v prejednávacom prípade to znamená: keď užívateľ získa prístup na webovú stránku), ide o porušenie zákazu dosiahnutia tohto výsledku a (v rámci exekučného konania) možno požiadať o to, aby sa voči adresátovi zákazu použila donucovacia sankcia.³⁵ Podľa tvrdenia Rakúskej republiky je v tejto súvislosti dôkazné bremeno porušenia na strane veriteľa – prevádzkovateľa. Až teraz, v rámci exekučného konania, môže adresát zákazu dosiahnutia určitého výsledku prostredníctvom žaloby uplatniť, že prijal všetky požadované opatrenia, aby splnil zákaz dosiahnutia určitého výsledku a vyhol sa tak donucovacej sankcii.

70. Na prvý pohľad sa javí ako vhodné, aby sa zákaz dosiahnutia určitého výsledku a procesné osobitosti vzhľadom na ich súlad s právom Únie skúmali samostatne. Napriek tomu však zákaz dosiahnutia určitého výsledku, ktorý je predmetom tejto otázky, poskytuje dodatočne, v rámci exekučného konania, príležitosť vyhnúť sa donucovacej sankcii. V tejto súvislosti (napriek procesnoprávnym osobitostiam, ktoré sú pre poskytovateľa formulované veľmi nevýhodne) predstavuje miernejšie opatrenie ako výlučný zákaz dosiahnutia určitého výsledku. Hoci zanedbám ostatné procesné osobitosti, v nasledujúcich bodoch, ako to sformuloval aj vnútroštátny súd, posúdim zlučiteľnosť s právom Únie, pokiaľ ide o zákaz dosiahnutia určitého výsledku spojený s neskoršou možnosťou vyhnutia sa pokute.

3. Právne posúdenie

71. Zákaz dosiahnutia určitého výsledku, v ktorom sa neuvádzajú konkrétne opatrenia, ktoré treba prijať, a ktorý je adresovaný poskytovateľovi bez zmluvného vzťahu s poruшитelom práva, nespĺňa podľa môjho názoru podmienky, ktoré stanovila judikatúra v rámci článku 8 ods. 3 smernice 2001/29. Možnosť uplatniť neúnosnosť opatrení, ktoré sú možné na účely splnenia zákazu, v rámci neskoršieho exekučného konania, nechráni uvedený zákaz dosiahnutia určitého výsledku pred výrokom o rozpore s právom Únie.

72. Podmienky a modality zákazov, ktoré členské štáty stanovujú podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29, sú rovnako ako podmienky, ktoré treba splniť, a postup, ktorý treba dodržať, predmetom vnútroštátneho práva členských štátov. Vyplýva to z odôvodnenia 59 smernice 2001/29 a v podobnej forme z odôvodnenia 23 smernice 2004/48.³⁶

73. Členské štáty však nemôžu príkazy koncipovať úplne podľa svojej vlastnej voľnej úvahy. Podľa judikatúry vnútroštátne pravidlá, rovnako ako ich uplatnenie vnútroštátnymi súdmi, musia tiež dodržiavať obmedzenia vyplývajúce zo smerníc 2001/29 a 2004/48, ako aj z prameňov práva, na ktoré tieto smernice odkazujú.³⁷ Stále treba rešpektovať základné práva podľa článku 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“), ako aj podľa článku 6 ZEÚ.

34 — Žalobkyne upozorňujú, že súd pri vydaní zákazu dosiahnutia určitého výsledku posudzoval prinajmenšom to, či by zablokovanie mohlo citelným spôsobom ovplyvniť prístup k legálnym informáciám. Posúdenie primeranosti sa v súvislosti s tým uskutočňuje už pri rozhodovaní o zablokovaní prístupu alebo vo viacerých krokoch, alebo opakovane ešte aj v exekučnom konaní. Podľa informácií vnútroštátneho súdu, ktoré sú relevantné pre Súdny dvor, sa však neposudzuje prinajmenšom vhodnosť a únosnosť opatrení, ktoré má odporca k dispozícii na splnenie zákazu dosiahnutia určitého výsledku.

35 — Vykonanie zákazu dosiahnuť určitý výsledok sa uskutočňuje podľa § 355 Exekutionsordnung (exekučný poriadok).

36 — Rozsudky *Scarlet Extended* (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 32), *Sabam* (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 30). To isté platí pre článok 11 tretiu vetu smernice 2004/48, rozsudok *L'Oréal a i.* (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 135). Pozri aj odôvodnenie 45 smernice 2000/31, podľa ktorého „nemajú vplyv na možnosť vydávať príkazy rôznych druhov“ adresovaných poskytovateľom, predovšetkým na možnosť odstránenia nezákonných informácií alebo znemožnenia prístupu k nim.

37 — Rozsudky *Scarlet Extended* (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 33) a *L'Oréal a i.* (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 138).

74. Ďalej sa budem venovať trom z týchto obmedzení voľnej úvahy členských štátov a posúdim ich v poradí, ktoré sa uplatnilo v citovanej judikatúre: výklad smernice v zmysle účinného sledovania jej cieľov, výklad článku 15 ods. 1 smernice 2000/31, ako aj základných práv. Posledné uvedené predstavuje dôvod zlyhania opatrenia, ktoré sa má v tomto prípade posúdiť.

a) Účinná ochrana autorského práva

75. Najprv treba vziať do úvahy, že smernica 2001/29 sa musí vykladať v tom zmysle, aby sa mohol dosiahnuť cieľ, ktorý sleduje, teda účinná právna ochrana autorského práva (článok 1 ods. 1)³⁸. Podľa článku 8 ods. 1 tak sankcie musia „byť účinné, primerané a varujúce“³⁹. Opatrenia, postupy a prostriedky právnej nápravy musia byť podľa článku 3 smernice 2004/48 okrem toho aj spravodlivé a nestranné, nesmú byť zbytočne zložité alebo nákladné alebo mať za následok príliš dlhé lehoty alebo neoprávnené prietahy, musia sa uplatňovať takým spôsobom, aby sa predišlo vytváraniu prekážok zákonného obchodu, a musia stanovovať záruky proti ich zneužívaniu. Z toho okrem iného vyplýva, ako Súdny dvor už konštatoval, že členské štáty musia prijať nielen opatrenia, ktorých cieľom je ukončiť porušovanie práv, ku ktorému už dochádza, ale aj zabrániť novým porušeniam.⁴⁰

76. Na druhej strane, a ako naznačujú požiadavky primeranosti, spravodlivosti a nestrannosti, opatrenia musia zabezpečiť spravodlivú rovnováhu medzi rôznymi právami a záujmami účastníkov, ako to Súdny dvor opakovane konštatoval už vo veci *Promusicae*⁴¹.

b) Článok 15 ods. 1 smernice 2000/31

77. Ďalej treba zohľadniť článok 15 ods. 1 smernice 2000/31, podľa ktorého členské štáty nesmú uložiť poskytovateľom služieb všeobecnú povinnosť, aby monitorovali informácie, ktoré prenášajú alebo ktoré uložili, ani aby aktívne zisťovali skutočnosti alebo okolnosti, ktoré by naznačovali, že ide o nezákonnú činnosť. Podľa odôvodnenia 16 smernice 2001/29 a článku 2 ods. 3 písm. a) smernice 2004/48 (článok 15 ods. 1) nie je toto ustanovenie uvedenými smernicami dotknuté.⁴²

78. O také neprípustné opatrenie by išlo v prípade, keby súd poskytovateľovi uložil povinnosť, aby aktívne zisťoval možné kópie stránky, ktorá predstavuje porušenie, pod inými názvami domén alebo aby, pokiaľ ide o všetky dáta, ktorých prenos sa uskutočňuje v jeho sieti, filtrovaním zistil, či predstavujú prenos konkrétnych chránených filmových diel, a aby taký prenos zablokoval. Takéto opatrenie však v prejednávanej veci nebolo uplatnené. Vnútroštátny súd má rozhodnúť skôr o zablokovaní konkrétnej webovej stránky. Opatrenie teda nie je v rozpore s článkom 15 ods. 1 smernice 2000/31.

38 — Uznesenie LSG-Gesellschaft zur Wahrnehmung von Leistungsschutzrechten (už citované v poznámke pod čiarou 21, bod 45), rozsudok *L'Oréal a. i.* (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 136).

39 — Pozri odôvodnenie 58 smernice.

40 — Rozsudky *Sabam* (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 29), *Scarlet Extended* (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 31) a *L'Oréal a. i.* (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 144) (v súvislosti s článkom 11 treťou vetou smernice 2004/48).

41 — Rozsudky z 29. januára 2008, *Promusicae* (C-275/06, Zb. s. I-271, body 65 až 70), a *L'Oréal a. i.* (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 143).

42 — Rozsudky *Sabam* (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, body 32, 36 až 38) a *Scarlet Extended* (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 36).

c) Základné práva

79. Opatrenie, ktoré treba posúdiť, je však v rozpore s požiadavkami vyplývajúcimi zo základných práv, ktorými treba na základe judikatúry⁴³ podmieniť súdne zákazy podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29. V tejto súvislosti nie je opatrenie v zmysle článku 3 smernice 2004/48 ani „spravodlivé a nestranné“, ani „primerané“.

80. Základné práva, ktoré sú v súčasnosti podľa článku 6 ods. 1 ZEÚ v Charte zaručené ako rovnocenné so Zmluvami, platia pre členské štáty pri vykonávaní práva Únie. Z toho vyplýva, že členské štáty sú pri vydávaní zákazov podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 povinné rešpektovať základné práva zaručené Chartou. Predovšetkým musia tieto práva dodržiavať aj vnútroštátne súdy.⁴⁴

81. Pritom treba v prejednávacom prípade na jednej strane zohľadniť, že zákaz podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 slúži na ochranu autorského práva. Ochrana duševného vlastníctva je na úrovni základných práv zaručená článkom 17 ods. 2 Charty.⁴⁵ Podľa judikatúry Súdneho dvora však právo nie je zaručené neobmedzene, a jeho ochrana teda nie je bezpodmienečná. Ochrana základného práva vlastníť majetok, ktorého súčasťou sú práva duševného vlastníctva, musí byť vyvážená s ochranou ďalších základných práv, aby sa v rámci opatrení prijatých na ochranu nositeľov autorských práv zabezpečila náležitá rovnováha medzi ochranou tohto práva a ochranou základných práv osôb, ktorých sa tieto opatrenia týkajú.⁴⁶

82. Na strane poskytovateľa, voči ktorému je prijaté opatrenie podľa článku 8 ods. 3 smernice, treba najprv posúdiť obmedzenie slobody prejavu a práva na informácie (článok 11 Charty). Vo veci samej síce ide o výroky a informácie zákazníkov poskytovateľa, ale v dôsledku svojej funkcie uverejňovať názor svojich zákazníkov a sprostredkovať im informácie sa poskytovateľ môže dovoliavať tohto základného práva.⁴⁷ Pritom treba zaistiť, že blokujúce opatrenie sa dotkne materiálu, ktorý naozaj predstavuje porušenie, a neexistuje nijaké riziko, že sa zablokuje prístup k legálnemu materiálu.⁴⁸

83. Podľa judikatúry treba ďalej zohľadniť predovšetkým slobodu podnikania na strane poskytovateľa, ktorá je chránená článkom 16 Charty.⁴⁹

84. Pritom treba podľa judikatúry zabezpečiť náležitú rovnováhu medzi ochranou týchto práv, ktoré treba uplatniť na strane poskytovateľa, a právom duševného vlastníctva.⁵⁰

85. V prípade zákazu dosiahnutia určitého výsledku adresovaného poskytovateľovi bez uvedenia opatrení, ktoré treba prijať, nemožno o uvedenej rovnováhe hovoriť.

43 — Rozsudky Sabam (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 39) a Scarlet Extended (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 41).

44 — Pozri rozsudok Promusicae (už citovaný v poznámke pod čiarou 42, bod 68).

45 — Pozri aj rozsudok z 12. septembra 2006, Laserdisken (C-479/04, Zb. s. I-8089, bod 65).

46 — Rozsudky Sabam (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, body 41 až 43) a Scarlet Extended (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, body 43 až 45).

47 — Pozri rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) Öztürk v. Turecko z 28. septembra 1999, sťažnosť č. 22479/93, Zb. 1999-VI, bod 49.

48 — K možným vedľajším škodám blokovacieho opatrenia pozri rozsudok ESLP Yildirim v. Turecko z 18. decembra 2012, sťažnosť č. 3111/10.

49 — Rozsudky Sabam (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 44) a Scarlet Extended (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 46). V súvislosti s ďalšími základnými právami, ktoré môžu byť relevantné, odkazujem na návrhy, ktoré som predniesol vo veci Scarlet Extended, rozsudok z 24. novembra 2011 (C-70/10, Zb. s. I-11959, body 69 až 86).

50 — Rozsudky Sabam (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, body 43 až 44) a Scarlet Extended (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, body 45 až 46).

86. Ako som už spomenul na začiatku, na zablokovanie webovej stránky, teda na účely možného splnenia zákazu dosiahnutia určitého výsledku prichádza do úvahy množstvo opatrení. Patria medzi ne výslovne komplexné metódy ako presmerovanie prenosu cez internet prostredníctvom tzv. serveru proxy, ako aj opatrenia, ktoré možno realizovať oveľa nenáročnejším spôsobom. Opatrenia sa teda výrazne líšia, pokiaľ ide o intenzitu, akou zasahujú do základných práv poskytovateľa. Okrem toho nie je vylúčené, že úplné splnenie zákazu dosiahnutia určitého výsledku je čisto fakticky nemožné.

87. Ako som už konštatoval, v prejednávanej príhode nejde o výlučný zákaz dosiahnutia určitého výsledku, ale o zákaz dosiahnutia určitého výsledku, v prípade ktorého môže adresát v rámci neskoršieho exekučného konania prostredníctvom žaloby tvrdiť, že prijal všetky požadované opatrenia, aby zákaz dodržal. Možno si položiť otázku, či táto neskoršia možnosť adresáta zákazu na obhajobu vytvára potrebnú rovnováhu.

88. Nie je to tak. Takáto „opätovná obnova“ potrebnej rovnováhy je už logicky vylúčená. Podľa judikatúry treba rovnováhu základných práv rešpektovať pri ukladaní súdneho zákazu. V tomto prípade sa táto skutočnosť výslovne nezohľadňuje, ale mnoho tvrdení, ktoré sú relevantné z hľadiska základných práv, sa posudzuje až neskôr. To je v rozpore so zásadou vytvorenia rovnováhy medzi právami zúčastnených osôb v rámci článku 8 ods. 3 smernice 2001/29.

89. Aj pohľad na situáciu poskytovateľa dokazuje, že touto procesnou možnosťou nevznikne nijaká rovnováha základných práv. Poskytovateľ musí strpieť, že sa voči nemu vydal zákaz, z ktorého nevyplýva, aké opatrenia má prijať. Keď sa v záujme práva svojich zákazníkov na informácie rozhodne pre blokujúce opatrenie, ktoré je menej intenzívne, musí sa v exekučnom konaní obávať donucovacej sankcie. Keď sa rozhodne pre intenzívnejšie blokujúce opatrenie, musí sa obávať konfliktu so svojimi zákazníkmi. Odkaz na prípadnú možnosť obhajoby v exekučnom konaní na poskytovateľovej dileme nič nemení. Autor síce môže oprávnenne upozorniť na riziko rozsiahleho porušenia jeho práv prostredníctvom webovej stránky. V takých prípadoch, ako je prejednávaný prípad, však neexistuje medzi poskytovateľom a prevádzkovateľmi stránky, ktorá porušuje autorské právo, nijaký vzťah, pričom samotný poskytovateľ sa nedopustil porušenia autorského práva. V tejto súvislosti nemožno v prípade opatrenia, ktoré treba posúdiť, hovoriť o primeranej rovnováhe medzi právami zúčastnených osôb.

90. S ohľadom na uvedené treba na tretiu prejudiciálnu otázku odpovedať, že s vyvážením základných práv zúčastnených osôb, ktoré sa požaduje v rámci článku 8 ods. 3 smernice 2001/29, nie je zlučiteľné, aby sa poskytovateľovi celkom všeobecne a bez nariadenia konkrétnych opatrení zakázalo, aby svojim zákazníkom umožnil prístup na určitú stránku, ktorá porušuje autorské právo. Platí to aj vtedy, keď poskytovateľ môže donucovaciu sankciu za porušenie tohto zákazu odvrátiť dôkazom, že prijal všetky požadované opatrenia, aby zákaz dodržal.

E – Štvrtá prejudiciálna otázka

91. Po tom, ako sa vnútroštátny súd v tretej prejudiciálnej otázke venoval prípustnosti všeobecného zákazu dosiahnutia určitého výsledku, jeho štvrtá prejudiciálna otázka sa týka konkrétnych blokujúcich opatrení. Súd sa pýta, či nariadenie konkrétnych opatrení poskytovateľovi na účely sťažiť zákazníkovi prístup k webovej stránke s obsahmi, ktoré boli sprístupnené protiprávne, obstojí pri posúdení zameranom na základné práva, najmä keď sa tieto opatrenia spájajú s nie práve zanedbateľnou náročnosťou a okrem toho ich možno ľahko obísť bez mimoriadnych technických znalostí. Vnútroštátnemu súdu pritom ide len o stanovenie pokynov pre posudzovanie primeranosti konkrétnych blokujúcich opatrení, pretože skutkový stav nie je v tejto súvislosti ešte s konečnou platnosťou vysvetlený.

92. Iba žalovaná zastáva názor, že ani nariadenie konkrétnych blokujúcich opatrení nie je za uvedených okolností zlučiteľné so základnými právami účastníkov. Žalobkyne, Talianska republika, Holandské kráľovstvo, Rakúska republika, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska a Komisia nepovažujú také konkrétne blokujúce opatrenie v zásade za vylúčené a sčasti uvádzajú detailné informácie v súvislosti s pokynmi, podľa ktorých majú postupovať vnútroštátne sudy.

93. Aj ja sa domnievam, že konkrétne blokujúce opatrenie nie je za daných okolností vylúčené.

94. Ako sa už uviedlo, Súdny dvor už stanovil detailné kritériá na posúdenie článku 8 ods. 3 smernice 2001/29. Jedno z kritérií, ktoré musia vnútroštátne orgány a sudy dodržiavať, je povinnosť vytvoriť primeranú rovnováhu medzi ochranou práva duševného vlastníctva, ktorú využívajú nositelia autorských práv, a ochranou postavenia poskytovateľa podľa základných práv. Podľa uvedeného sa poskytovateľ môže dovoliavať predovšetkým slobody podnikania hospodárskych subjektov podľa článku 16 Charty, ako aj slobody prejavu a práva na informácie (článok 11 Charty). Podľa posledného uvedeného článku sa zablokovanie prístupu nesmie vzťahovať predovšetkým na chránené informácie. Otázka vnútroštátneho súdu sa týka nákladov konkrétnych blokujúcich opatrení, ktoré má poskytovateľ prijať, a možnosti, ako tieto opatrenia obísť. Vnútroštátny súd sa tým zameriava výslovne na posúdenie primeranosti. Uvedené úvahy sú relevantné pri overovaní oboch základných práv. Okrem toho aj článok 3 ods. 2 smernice 2004/48 vyžaduje, aby boli právne prostriedky na presadenie práv duševného vlastníctva primerané. V záujme vyhnúť sa opakovaniu svoj opis ďalej obmedzím na článok 16 Charty, pretože vnútroštátny súd nepredložil nijakú otázku, ktorá by sa vzťahovala na slobodu prejavu a právo na informácie.

95. Príkaz adresovaný poskytovateľovi, aby zaviedol komplexný, finančne nákladný a časovo neobmedzený systém určený na filtrovanie, ktorým sa mal vykonávať dohľad nad dátami v jeho sieti, a aby ho prevádzkoval na vlastné náklady, Súdny dvor vo veciach *Scarlet Extended* a *Sabam* označil za kvalifikované porušenie slobody podnikania poskytovateľa.⁵¹ Konkrétne blokujúce opatrenie, ktoré je spojené s nezanedbateľnou náročnosťou, síce môže predstavovať menej intenzívne obmedzenie, ale jeho cieľom a dôsledkom je obmedzenie práva, a preto predstavuje zásah do rozsahu ochrany⁵² práva⁵³.

96. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora však sloboda podnikania nie je absolútnym právom, ale musí sa posudzovať v súvislosti so svojou sociálnou funkciou a – aj vzhľadom na znenie článku 16 Charty – môže byť podriadená „veľkému rozsahu zásahov verejnej moci, ktoré sú schopné vo verejnom záujme obmedziť výkon hospodárskej činnosti“⁵⁴.

97. Pritom treba rešpektovať požiadavky v článku 52 ods. 1 Charty, podľa ktorého treba okrem iného zohľadniť výhradu zákonnosti a rešpektovanie zásady proporcionality. K výhrade zákonnosti som sa už podrobne vyjadril vo svojich návrhoch vo veci *Scarlet Extended*⁵⁵. Vzhľadom na predloženú otázku považujem za vhodné obmedziť svoje vyjadrenia v prejednávanej veci na primeranosť.

51 — Rozsudky *Sabam* (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 46) a *Scarlet Extended* (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 48).

52 — K rozsahu práva vyplývajúceho z článku 16 Charty som podrobne zaujal stanovisko v návrhoch, ktoré som predniesol vo veci *Alemo-Herron* a i., rozsudok z 18. júla 2013 (C-426/11, body 48 až 58). Pozri aj OLIVER, P.: *What Purpose Does Article 16 of the Charter Serve*. In: BERNITZ, U. a i. (Hrsg.): *General Principles of EU Law and European Private Law*. Alphen aan den Rijn: Wolters Kluwer, 2013, s. 281; JARASS, H.: *Die Gewährleistung der unternehmerischen Freiheit in der Grundrechtecharta*. In: *EuGRZ*. 2011, 360.

53 — Pozri článok 52 ods. 1 Charty, rozsudky z 28. októbra 1992, *Ter Voort* (C-219/91, Zb. s. I-5485, bod 37), a z 28. apríla 1998, *Metronome Musik* (C-200/96, Zb. s. I-1953, bod 28).

54 — Rozsudok z 22. januára 2013, *Sky Österreich* (C-283/11, body 45 a 46), pozri aj rozsudky z 9. septembra 2004, *Španielsko a Fínsko/Parlament a Rada* (C-184/02 a C-223/02, Zb. s. I-7789, body 51 a 52), a zo 6. septembra 2012, *Deutsches Weintor* (C-544/10, bod 54).

55 — Návrhy vo veci *Scarlet Extended* (už citované v poznámke pod čiarou 13).

98. Opatrenia, ktoré členské štáty prijímú v záujme dodržania zásady proporcionality, nesmú podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora „prekračovať hranice toho, čo je vhodné a nevyhnutné na dosiahnutie legitímnych cieľov, ktoré daná právna úprava sleduje. Pričom, pokiaľ sa ponúka výber z niekoľkých vhodných opatrení, je potrebné prikloniť sa k najmenej obmedzujúcemu; spôsobené nevýhody ďalej nemôžu byť neprimerané s ohľadom na sledovaný cieľ“⁵⁶. Vo veci samej je to v súlade s článkom 52 ods. 1 Charty, podľa ktorého sú obmedzenia možné len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných.

1. Vhodnosť

99. Ochranou autorského práva, a teda „práv iných“ v zmysle článku 52 ods. 1 Charty, sledujú sporné príkazy nepochybne prípustný cieľ. Nie je však jasné, či sú vhodné na podporu cieľa, to znamená, či prispievajú k jeho dosiahnutiu.⁵⁷ Pochybnosti sú založené na tom, že podľa konštatovaní vnútroštátneho súdu možno blokujúce opatrenia „ľahko obísť aj bez mimoriadnych technických znalostí“. Na jednej strane tak môžu užívatelia internetu bez veľkých problémov obísť blokujúce opatrenia, na druhej strane môžu prevádzkovatelia webovej stránky, ktorá porušuje autorské právo, stránku ponúkať v rovnakej podobe na inej IP adrese a pod iným názvom domény.

100. Podľa môjho názoru však tieto úvahy nepostačujú na to, aby sa každé konkrétne blokujúce opatrenie označilo ako nevhodné. Týka sa to v prvom rade možného obídienia zo strany užívateľov. Potenciálne množstvo používateľov síce môže dokázať zablokovanie obísť. Z tohto ale v nijakom prípade nevyplýva, že to každý užívateľ aj urobí. Užívatelia, ktorí sa v rámci zablokovania webovej stránky dozvedia o jej protiprávnosti, sa môžu vzdať prístupu na stránku. Domnievať sa, že každý užívateľ chce napriek zablokovaniu získať prístup na webovú stránku, by podľa môjho názoru znamenalo, že v prípade každého užívateľa existuje neprípustná domnienka, že podporuje porušenie práva. Napokon treba poznamenať, že hoci nemálo užívateľov môže byť schopných obísť zablokovanie, zďaleka však nie všetci.

101. Ani možnosť, že prevádzkovateľ ponúkne stránku v rovnakej podobe na inej IP adrese a pod iným názvom domény, v zásade nevyklučuje vhodnosť blokujúcich opatrení. V prvom rade sú aj v tomto prípade užívatelia prostredníctvom blokujúceho opatrenia upozornení na nezákonnosť obsahov a môžu sa návštevy stránky vzdať. Užívatelia potom musia použiť vyhľadávače, aby stránku našli. Pri opakovaných blokujúcich opatreniach bude náročnejšie aj hľadanie cez vyhľadávače.

102. Z uvedeného vyplýva, že blokujúce opatrenie s uvedením opatrenia, ktoré na zablokovanie treba prijať, je vo všeobecnosti vhodné na podporu cieľa, ktorým je ochrana práv autora.

2. Nevyhnutnosť a primeranosť

103. Uložené opatrenie musí byť ďalej nevyhnutné, to znamená, že nemôže ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa⁵⁸, pričom z viacerých vhodných opatrení treba vybrať to, ktoré predstavuje najmenšiu záťaž.⁵⁹ Aj nevýhody, ktoré opatrenie spôsobí, musia byť v konečnom dôsledku v primeranom vzťahu k sledovanému cieľu.⁶⁰

56 — Rozsudok z 21. júla 2011, Azienda Agro-Zootecnica Franchini a Eolica di Altamura (C-2/10, Zb. s. I-6561, bod 73); z 15. júna 2006, Dokter a i. (C-28/05, Zb. s. I-5431, bod 72), a zo 14. decembra 2004, Arnold André (C-434/02, Zb. s. I-11825, bod 45).

57 — JARASS, H.: *Charta der Grundrechte der Europäischen Union*, C. H. Beck, München, 2. vydanie, 2013, článok 52 bod 37.

58 — Rozsudok z 20. apríla 2010, Federutility a i. (C-265/08, Zb. s. I-3377, bod 36).

59 — Rozsudok z 29. októbra 1998, Zaninotto (C-375/96, Zb. s. I-6629, bod 63).

60 — Rozsudok Zaninotto (už citovaný v poznámke pod čiarou 60, bod 63).

104. Je úlohou vnútroštátneho súdu, aby v súvislosti s opatrením stanoveným v konkrétnom prípade preveril tieto požiadavky. Tak s ohľadom na rozdelenie právomocí súdov, ktoré spolupracujú so Súdny dvorom a so súdmi členských štátov, ako aj vzhľadom na objasnenie skutkového stavu, ktoré v prejednávacom prípade nebolo úplne ukončené, a na chýbajúce informácie o konkrétnom opatrení nie je ani vhodné, ani možné, aby sa na tomto mieste uskutočnilo úplné posúdenie nevyhnutnosti a primeranosti. Vnútroštátnemu súdu možno skôr poskytnúť len niekoľko úvah. Tie však v nijakom prípade nepredstavujú taxatívny výpočet hľadísk, ktoré treba posúdiť. Vnútroštátny súd musí v prvom rade vykonať úplné posúdenie všetkých relevantných okolností konkrétneho prípadu.

105. Pritom treba najprv konštatovať, že možnosť obídienia nariadeného blokujúceho opatrenia v zásade nepredstavuje prekážku každého blokujúceho opatrenia. Dôvody som už uviedol v bode venovanom vhodnosti. Kvantitatívny odhad predvídateľného úspechu blokujúceho opatrenia predstavuje hľadisko, ktoré treba pri posudzovaní zohľadniť.

106. Podľa judikatúry Súdneho dvora treba do úvah ďalej začleniť komplexnosť, náklady a trvanie opatrenia.⁶¹ Musí sa pritom zohľadniť, že s najväčšou pravdepodobnosťou nepôjde o jednorazové blokujúce opatrenie proti žalovanej. Súd, ktorý uskutočňuje posúdenie, by mal skôr vychádzať z toho, že môže ísť o test a vnútroštátne súdy sa v budúcnosti možno budú musieť zaoberať mnohými podobnými prípadmi proti každému poskytovateľovi, takže môže vzniknúť množstvo podobných blokujúcich opatrení. Keby sa konkrétny prípad v tejto súvislosti vzhľadom na svoju komplexnosť, náklady a trvanie preukázal ako neprimeraný, treba uvažovať o tom, či primeranosť možno vytvoriť čiastočným alebo úplným prevzatím nákladov zo strany nositeľa práv.

107. Na strane žalobkyní treba zohľadniť, že nositeľ práv nesmie byť bez ochrany vystavený rozsiahlemu porušovaniu svojho práva webovou stránkou. Na druhej strane treba v prípadoch, ako je prejednávaný prípad, vziať do úvahy, že medzi poskytovateľom a prevádzkovateľom webovej stránky, ktorá porušuje autorské právo, neexistuje zmluvný vzťah. V dôsledku tohto špecifického skutkového stavu síce nie je zafaženie poskytovateľa úplne vylúčené, ale autor prednostne musí, pokiaľ je to možné, uplatniť nárok priamo voči prevádzkovateľom protiprávnej stránky alebo ich poskytovateľom.

108. A napokon netreba zabúdať na to, že článok 16 Charty chráni podnikanie. V tejto súvislosti nie je blokujúce opatrenie v nijakom prípade primerané, pokiaľ spochybňuje samotnú podnikateľskú činnosť poskytovateľa, to znamená obchodnú činnosť zameranú na poskytovanie prístupu na internet. Poskytovateľ sa v tejto súvislosti môže dovoliavať významu svojej činnosti pre spoločnosť. Ako som už konštatoval vo svojich úvodných úvahách, prístup k informáciám poskytovaný prostredníctvom internetu patrí dnes k podstate demokratickej spoločnosti. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v tejto súvislosti konštatoval, že štúdia, v ktorej sa porovnáva právo dvadsiatich členských štátov Rady Európy, ukazuje, že na právo prístupu na internet sa teoreticky vzťahuje ústavnoprávna záruka slobody prejavu a práva na informácie.⁶² Podľa názoru ESLP má internet zásadnú úlohu pri prístupe k informáciám a ich šírení.⁶³

109. Na základe uvedeného treba na štvrtú prejudiciálnu otázku odpovedať, že konkrétne blokujúce opatrenie, ktoré sa podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 uložilo poskytovateľovi v súvislosti s konkrétnou webovou stránkou, nie je v zásade neprimerané iba preto, že vyžaduje značnú náročnosť, ale možno ho ľahko obísť bez mimoriadnych technických znalostí. Je vecou vnútroštátnych súdov, aby v konkrétnom prípade so zohľadnením všetkých relevantných okolností posúdili základné práva zúčastnených subjektov a zabezpečili tak primeranú rovnováhu medzi týmito základnými právami.

61 — Rozsudky Sabam (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 46) a Scarlet Extended (už citovaný v poznámke pod čiarou 2, bod 48).

62 — Rozsudok ESLP Yildirim v. Turecko z 18. decembra 2012, sťažnosť č. 3111/10, bod 31.

63 — Rozsudky ESLP Yildirim v. Turecko z 18. decembra 2012, sťažnosť č. 3111/10, bod 48; Times Newspapers Ltd. v. Spojené kráľovstvo z 10. marca 2009, sťažnosť č. 3002/03 a 23676/03, bod 27.

V – Návrh

110. Vzhľadom na uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor na prejudiciálne otázky, ktoré predložil Oberster Gerichtshof, odpovedal takto:

1. Článok 8 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti treba vykladať v tom zmysle, že osoba, ktorá bez súhlasu nositeľa práv sprístupní na internete predmety podliehajúce ochrane a poruší tým práva vyplývajúce z článku 3 ods. 2 smernice 2001/29, využíva služby poskytovateľov prístupu na internet tých osôb, ktoré majú prístup k uvedeným predmetom podliehajúcim ochrane.
2. S úvahou v rámci článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 nie je zlučiteľné, aby sa poskytovateľovi celkom všeobecne a bez nariadenia konkrétnych opatrení zakázalo umožniť svojim zákazníkom prístup na určitú stránku, ktorá porušuje autorské právo. Platí to aj vtedy, keď poskytovateľ môže donucovaciu sankciu za porušenie tohto zákazu odvrátiť dôkazom, že prijal všetky požadované opatrenia, aby zákaz dodržiaval.
3. Konkrétne blokujúce opatrenie, ktoré sa podľa článku 8 ods. 3 smernice 2001/29 uložilo poskytovateľovi v súvislosti s konkrétnou webovou stránkou, nie je v zásade neprimerané iba preto, že vyžaduje značnú náročnosť, ale možno ho ľahko obísť bez mimoriadnych technických znalostí. Je vecou vnútroštátnych súdov, aby v konkrétnom prípade so zohľadnením všetkých relevantných okolností posúdili základné práva zúčastnených subjektov a zabezpečili tak primeranú rovnováhu medzi týmito základnými právami.